

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการติดตามผลบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครุภาคใต้ 4 สถาบันคือ วิทยาลัยครุนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูยะลา และวิทยาลัยครูภูเก็ต และเป็นบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2521 - 2523 ข้อมูลที่ได้จากการติดตามผลมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ซึ่งมีรายละเอียดของการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครุภาคใต้
2. เพื่อสำรวจคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นครูของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครุภาคใต้
3. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นครูของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครุภาคใต้ ตามทัศนะของบัณฑิต และผู้บังคับบัญชา
4. เพื่อสำรวจปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครุภาคใต้
5. เพื่อสำรวจความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครุภาคใต้ เกี่ยวกับการจัดหลักสูตร มาตรฐานบัณฑิตของวิทยาลัยครุภาคใต้

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ครุศาสตร์บัณฑิตจากวิทยาลัยครู

ภาคใต้ ในปีการศึกษา 2521 - 2523 และปฏิบัติงานในด้านการสอนในสถาบันการศึกษา
ระดับต่าง ๆ จำนวน 270 คน ซึ่งได้มาจากขั้นตอนในการเลือกดังนี้

$$\text{การคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตร}^1 \quad n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

ต่อนั้นใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified) . Random Sampling)

เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างประชากรมีจำนวนครอบคลุมบัณฑิต ในแต่ละปีการศึกษา ของแต่ละวิทยาลัย
ครู

2. กลุ่มผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 270 คนเท่ากัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีลำดับขั้นตอนใน
การสร้างดังนี้

1. ศึกษา จุดมุ่งหมายของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สภาการฝึกหัดครู 2519 ศึกษา
งานวิจัย หนังสือ บทความ และวารสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องลักษณะครูดี และสมรรถภาพของ
ครูในด้านต่าง ๆ เพราะแนวทางการจัดหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สภาการฝึกหัดครู 2519 มี
รายวิชาต่าง ๆ ที่มุ่งฝึกทักษะ เพื่อการผลิตครูที่มีความสามารถ ในการติดตามผลบัณฑิตจึงสร้าง
เครื่องมือ เพื่อสอบถามความสามารถ หรือ สมรรถภาพในการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะที่
เหมาะสมในการเป็นครูของบัณฑิต ต่อนั้นผู้วิจัยขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อเป็น
แนวทางในการสร้างคำถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย ในเรื่อง การศึกษาความ
สามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต และการสำรวจคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นครูของบัณฑิต
2. ศึกษา งานวิจัย หนังสือ บทความ และวารสารต่าง ๆ ที่กล่าวถึงปัญหา อุปสรรค
ในการปฏิบัติงานของบัณฑิต และความคิดเห็นของบัณฑิตที่เกี่ยวกับการจัดหลักสูตร และผู้วิจัย
ได้สัมภาษณ์บัณฑิตครุศาสตร์จวทวิทยาลัยครู จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นประชากรที่มีคุณสมบัติคล้าย

¹

Taro Yamane Statistics: Introductory Analysis (2d ed.,

Tokyo: John Weatherhill. Inc., 1970), pp.581-583

คลึงกับกลุ่มตัวอย่างประชากรที่จะทำการวิจัย เพื่อให้ประชากรเหล่านี้ ตรวจสอบในด้านการสื่อความหมาย รวมทั้งปัญหาที่เกี่ยวกับการตอบแบบสอบถาม ในข้อคำถาม เรื่องการศึกษาความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต และการสำรวจคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นครูของบัณฑิต และ คำตอบเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงาน รวมทั้งความคิดเห็นข้อเสนอแนะของบัณฑิต เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตของวิทยาลัยครู เพื่อนำข้อมูลมาสร้างคำถามแบบปลายเปิด ซึ่งเป็นคำถามในเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการทำงานของบัณฑิต และความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรในวิทยาลัยครู จากนั้นผู้วิจัยขอคำแนะนำจากอาจารย์เพื่อสร้างแบบสอบถามดังกล่าวข้างตน

3. ร่างแบบสอบถาม 2 ชุด สำหรับบัณฑิต และผู้บังคับบัญชา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

3.1 แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต แบบสอบถามชุดนี้มี 5 ตอนคือ

- ตอนที่ 1 สำรวจสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (check list)
- ตอนที่ 2 สำรวจความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต ซึ่งเป็นคำถามแบบประเมินค่า (rating scale) แบ่งเป็น 2 หัวข้อย่อย คือ ความสามารถในการจัดการ และทักษะในการสอน และ ความสามารถในการมีมนุษยสัมพันธ์
- ตอนที่ 3 สำรวจคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นครูของบัณฑิต ซึ่งเป็นคำถามแบบประมาณค่า (rating scale) แบ่งเป็น 2 หัวข้อย่อย คือ บุคลิกภาพที่เหมาะสมในการเป็นครู และการมีเจตคติต่ออาชีพครู
- ตอนที่ 4 สำรวจปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของบัณฑิต ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายปิด (close ended) ชนิดให้เลือกตามลำดับก่อนหลัง (ranking of item) และเป็นคำถามแบบปลายเปิด (open ended)
- ตอนที่ 5 สำรวจความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของบัณฑิต เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตของวิทยาลัยครู ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายปิด (close ended) ชนิดให้เลือกตามลำดับก่อนหลัง (ranking of item) และเป็นคำถามแบบปลายเปิดรวมอยู่ด้วย เช่นเดียวกับตอนที่ 4

- 3.2 แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา แบบสอบถามชุดนี้มี 3 ตอน คือ
- ตอนที่ 1 สํารวจสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลบางประการที่เกี่ยวกับบัณฑิต ซึ่งเป็นคำถามแบบให้เติมข้อความในช่องว่างที่เว้นไว้ให้
- ตอนที่ 2 สํารวจความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต ซึ่งมีรายละเอียดเช่นเดียวกับตอนที่ 2 ของบัณฑิต
- ตอนที่ 3 สํารวจคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นครูของบัณฑิต ซึ่งมีรายละเอียดเช่นเดียวกับตอนที่ 3 ของบัณฑิต
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจแก้ไข แล้วนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและการใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมาย เพื่อให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ที่จะนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้คัดลอกรายชื่อบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2521 - 2523 จากแผนกทะเบียนของวิทยาลัยครูนครศรีธรรมราช วิทยาลัยครูสงขลา วิทยาลัยครูยะลา และวิทยาลัยครูภูเก็ต ผู้วิจัยไม่แน่ใจว่าที่อยู่ตามที่ได้คัดลอกจากแผนกทะเบียนจะเป็นที่อยู่ในปัจจุบันของบัณฑิต จึงเขียนจดหมายสอบถามไปตามสถานที่อยู่ตามในแผนกทะเบียน จึงได้สถานที่อยู่และที่ทำงานปัจจุบันของบัณฑิต

หลังจากนั้น ได้ส่งแบบสอบถามไปให้บัณฑิตจำนวน 270 คน และผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตจำนวน 270 คนเท่ากัน โดยส่งทางไปรษณีย์พร้อมจดหมายขอความร่วมมือไปด้วย ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามครั้งที่ 1 ให้เวลาในการตอบ 15 วัน ปรากฏว่าครั้งที่ 1 ได้รับแบบสอบถามจากบัณฑิต 163 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 60.37 และได้รับจากผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต 89 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 32.96 ผู้วิจัยจึงได้มีจดหมายขอความร่วมมือไปอีกเป็นครั้งที่ 2 โดยให้ระยะเวลาในการตอบ 15 วัน เช่นเดียวกัน เมื่อถึงกำหนดได้รับแบบสอบถามคืนจากบัณฑิต 53 ฉบับ รวมกับครั้งแรกเป็นจำนวนทั้งสิ้น 216 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 80.00 ส่วนของผู้บังคับบัญชาบัณฑิตได้รับคืน 90 ฉบับ รวมกับครั้งแรกเป็นจำนวนทั้งสิ้น 179 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 66.29 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย 270 คน ผู้วิจัยจึงได้มี

จดหมายขอความร่วมมือจากผู้บังคับบัญชาอีกเป็นครั้งที่ 3 โดยให้ระยะเวลาตอบ 7 วัน เมื่อถึงกำหนดได้รับแบบสอบถามคืน 13 ฉบับ รวมกับครั้งที่ 1 ครั้งที่ 2 เป็นจำนวน 192 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 71.11 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย 270 คน

ตารางที่ 3 จำนวนผู้บังคับบัญชาที่ตอบแบบสอบถาม

ผู้บังคับบัญชา	จำนวน
อธิการ	2
ผู้อำนวยการ	25
อาจารย์ใหญ่	98
ครูใหญ่	67
รวม	192

ตารางที่ 4 จำนวนบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถาม

บัณฑิต	จำนวน
บัณฑิตวิทยาลัยกษัตริย์บรมราช	64
บัณฑิตวิทยาลัยครูสงขลา	76
บัณฑิตวิทยาลัยครูยะลา	54
บัณฑิตวิทยาลัยครูภูเก็ต	22
รวม	216

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การยอด
2. ข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถในการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นครูของบัณฑิต ให้นำนักความคิดเห็นในแต่ละรายการ แล้วหาค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงานของบัณฑิต ที่เป็นแบบปลายเปิด ใช้การหาค่าการยอด และให้คะแนนเพื่อจัดลำดับความสำคัญ ข้อคิดเห็นอื่น ๆ แบบปลายเปิด ใช้วิธีสรุปเรียงลำดับความสำคัญตามความถี่ของความคิดเห็น
4. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของบัณฑิตเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรครุศาสตร์ของวิทยาลัยครูที่เป็นแบบปลายเปิด ใช้การหาค่าการยอด และให้คะแนนเพื่อจัดลำดับความสำคัญ ข้อคิดเห็นอื่น ๆ แบบปลายเปิด ใช้วิธีสรุปและ เรียงลำดับความสำคัญตามความถี่ของความคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะนั้น ๆ
5. การเปรียบเทียบความคิดเห็น ในเรื่อง ความสามารถในการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นครูของบัณฑิต ตามทัศนะของบัณฑิต และผู้บังคับบัญชา ใช้การทดสอบ หาค่า t (t - test)

การให้นำนักคะแนน

การให้นำนักคะแนนจะมีลักษณะดังนี้

คะแนน 4	เมื่อกาในของ	มากที่สุด
คะแนน 3	เมื่อกาในของ	มาก
คะแนน 2	เมื่อกาในของ	น้อย
คะแนน 1	เมื่อกาในของ	น้อยที่สุด

การตีความหมายค่าเฉลี่ย

3.51 - 4.00 แสดงว่า มีความสามารถในการปฏิบัติงานมากที่สุด หรือมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นครูมากที่สุด

- 2.51 - 3.50 แสดงว่า มีความสามารถในการปฏิบัติงานมาก หรือมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นครูมาก
- 1.51 - 2.50 แสดงว่า มีความสามารถในการปฏิบัติงานน้อย หรือมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นครูน้อย
- 1.00 - 1.50 แสดงว่า มีความสามารถในการปฏิบัติงานน้อยที่สุด หรือมีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการเป็นครูน้อยที่สุด

การเสนอผลการวิเคราะห์จะเสนอเป็นตารางและบรรยายความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การร้อยละ หาได้จากสูตร

$$\text{ร้อยละของรายการใด} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

2. ค่ามัธยฐานเลขคณิต (\bar{X}) หาได้จากสูตร¹

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานหาได้จากสูตร²

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

¹ ประคอง วรรณสุต, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์เจริญผล, 2525) หน้า 94.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 96.

เมื่อ	\bar{X}	แทนค่าเฉลี่ย
	S.D.	แทนค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	f	แทนจำนวนความถี่ของผู้ตอบที่เลือกคะแนนแต่ละตัว
	X	แทนค่าของคะแนนคือ 4, 3, 2, 1
	N	แทนจำนวนผู้ตอบทั้งหมด

4. เปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ย ของ 2 กลุ่ม โดยใช้สูตร¹

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{N_1} + \frac{S_2^2}{N_2}}}$$

เมื่อ	\bar{X}_1, \bar{X}_2	แทนค่าเฉลี่ยของกลุ่ม 1 และกลุ่ม 2 ตามลำดับ
	S_1, S_2	แทนค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ
	N_1, N_2	แทนจำนวนผู้ตอบของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ George A. Ferguson, Statistics Analysis in Psychology.

(New York: McGraw - Hill, 1971), p. 152.